

Hrvaško. Iz Zagreba 23. avg. — Danes dopoldne se je začel deželni zbor. Ban Mažuranić je bral kraljevi reskript. Razen nekaterih virilistov bilo je pričujočih kakih 60 poslancev. Vrlo pomenljive so okolnosti, pod katerimi bodo zborovali zastopniki trojedne kraljevine, ako se pomisli, da na meji njeni prelivajo kri bratje njih po krvi, jeziku in veri!

— Navdušenost ogromna se kaže povsod za sveto reč, za katero s curkoma teče kri v Ercegovini in Bosni, — darovi se očitno in brez zadržka nabirajo za siromaško rajo, in vse se čudi, da deželni predsednik sosedne naše slovenske dežele na Kranjskem zabranuje, kar dopušča vlada tukaj in v Dalmaciji!

Ogersko. Iz Budapešta. — Volitve poslancev za državni zbor za leto 1875 do 1878 so dovršene; ministerska stranka je sijajno zmagala; zbor se začne 28. dne t. m.; govori se, da Njegovo Veličanstvo ga osebno odpre. Poslancev vseh skupaj je 447, med temi je vladinih 329; opozicija jih šteje le kakih 79. Magjari vidijo nebesa odprta, Tisza je vsegamogočen, — če bi jim le novcev ne manjkalo tako, da se — zdaj še natihoma — govori od posojila.

Turško. Od konca do kraja sveta, kjer koli biva Slovan, plameni mu srce za brate svoje, upor na jugu je splošni pogovor. Pa tudi drugi narodi so se jeli zanimati za nje, ker je res važen postal, kajti zdaj bodo tudi Srbi stopili na bojišče. Prejšnje neodločno ministerstvo Srbsko je odstopilo, knez, kateremu je narod klical: „ali v vojsko s Turki, ali pa s stola“, je poklical edinega in pravega možaka Ristića, da sestavi novo ministerstvo akcije. In res so nam došli že telegrami iz Beligrada, ki naznanjajo, da sta prvi in drugi red narodne vojne Srbske (okoli 80.000 mož) že poklicana v orožje, da je navdušenost velikanska in da vojska mora biti. To je menda tudi napotilo Avstrijo, Prusijo in Rusijo, da so v Carigradu po svojih poslancih zahtevale od sultana, naj orožje toliko časa miruje, dokler se ne zvé, kaj uporniki hočejo; al Turška noče nič o tem vedeti, ker se vmes vtika tudi Angleška, ki hoče s Francosko skupno v dogovor stopiti s Turčijo. Posredovanje do zdaj nima nobenega uspeha tudi pri upornikih ne, dasiravno so jim te vojne moči naznanile, da, če se s Turčijo ne pogodé, nimajo se od njih nikake pomoči nadjati. — Med tem uporniki napredujejo posebno v Ercegovini. Turkov je pri Kleku sicer stopilo na suho 1030, al ker so jim pota v Ercegovino uporniki zastavili, ne morejo z mesta. Derviš-paša jim je poslal naproti četo z Mostara, pa tudi teh ne pusté uporniki naprej. Okoli Trebinj je bilo več bitev, v pondeljek glavni naskok upornikov na trdnjavo, ki se bo morala podati. Upornikom, katerih vodja je tu jako izurjen mož in vaje vojak Ljubibratić, bi pri tej priliki prišlo v roke mnogo živeža, streliva in orožja. Črnogorci vhajajo v celih trumah čez mejo ustajnikom na pomoč. — Slabše gre upornikom v Bosni, ker jim manjka vsega, vodij, orožja, streliva in živeža. Več tisuč žensk, otrok in starčkov je pribežalo na Hrvaško zemljo. Prvi hip so pa uporniki vendar-le več Turških čet prenašli in potokli, pri Kostajnici je bila 18. t. m. huda bitka. Turki so imeli tak strah tu, da so se še celó deca oborožili in po trgu tekali; obuli so vsi lahka obuvala, da morejo lože v hribe pobegniti. Od Stare Gradiške, Kozarske planine, med Savo in Uno do Kostanjice, v Dubici, Predoru je vse na nogah. — Za glavnega poveljnika Turške armade v Ercegovini je imenovan Nedjib-paša. — 20. dne t. m. so Turki Bosniškega duhovna Tadića konju na rep privezali

in ga tako privezanega od Strižne do Novega jahali, tukaj ga ubili, mu glavo odsekali in na kol nataknili! — In take divjake še branijo in zagovarjajo nemčurski časniki!! — Iz Stare Gradiške se naznanja: Navdušeno ustajajo kristjani povsod s sekirami in motikami, ker družega orožja nimajo. Do Vrbasa in poleg Vrbasa vse je na nogah. Lozinka njih je: smrt ali svoboda! — Najnovejše novice iz Zavalja poročajo, da so Turki od Bišča (trdnjave) nagrnili Kostajnici v pomoč, — da je ustaja se pričela na Srbski granici v Bjelini, ko je dozdej Bosniška ustaja omejena bila samo na Turško Hrvaško, to je, do Vrbasa. Bjelina je na Drini, kakih 20 milj od Vrbasa in 2 milj od močvirnih obál Save, — da na Kugljanih poleg obali Une leži mnogo mrtvih Bosnjakov; ne vé se, kdo jih je ubil, misli se pa, da so Turki zopet le-sem prišli in posekali ljudi. Iz Staregradiške je 23. t. m. prišlo poročilo, da je zopet pribežalo 2000 ljudi in do 3000 glav goveje živine, konj, svinj itd. Vozečim se danes po Savi bilo je milo videti matere z otročiči v naročji in na ramah, ki so bežale pred silo Turško; lakomni špekulanti pa se mastijo z nesrečo siromaške raje in po nič kupujejo živino. — Iz Beligrada se razglasa, da je v Albanskih planinah se vnela ustaja, in da iz Bolgarskega beži mnogo rodovin v Srbijo, kar je znamenje, da tudi v Albaniji se skoro vname ustaja, — iz Zavalja je prišel telegram 23. avgusta, da se okoli Bihača blizo granice Hrvaške raja organizira; vse od 20 do 60 let grabi za orožje, sekire, handžare, kose in motike; pušek je premalo, — od Stare Gradiške pa, da je bil 23. avg. hud boj v Podgradci, Kazaizovici in Martinici, — uspeh pa ni še znan. — Po vsem tem hladnokrvnim novicam vladnih listov, ki poročajo, da bo ustaja potlačena na mirnem potu, ni verjeti, je že preveč krvi prelite.

Dalmacija. — Zadarski list „Zemljak“ konstatira, da ni v Dalmaciji nobene zapreke tistim, ki hočejo iti v Ercegovino upornikom na pomoč. List namreč piše: „Z vsakim parobrodom se pripelje Slovencev raznega roda, ki gredo upornikom na pomoč, pa nihče jim ne brani čez mejo, samo oboroženi ne smejo tje.“

13. zapisnik doneskov za dr. Costov spominek, za katerega so darovali

gospodje: dr. Jernej Zupanec, c. kr. notar v Ljubljani 10 gold., Anton Krčon, župnik v Rudniku 1 gold., Janez Kovačič, dekan v Trebnjem 3 gold., Josip Jaklič, kaplan v Trebnjem 2 gold., Ignacij Kutnar, kaplan v Doberničah 1 gold., Anton Trepal, administrator v Seli 1 gold., Jakob Marolt, župnik pri Sv. Križu 1 gold., Anton Nemec, kaplan pri sv. Trojici 1 gold., Janez Šular, župnik v Trebelnem 1 gold., Franjo Švajgar, kaplan v Trebelnem 1 gold.

Žitna cena

v Ljubljani 21. avgusta 1875.

Vagán v novem denarji: pšenice domače 5 fl. 10. — banaška 5 fl. 31. — turšice 3 fl. — soršice 4 fl. 10. — rži 3 fl. 10. — ječmena 2 fl. 70. — prosa 2 fl. 40. — ajde 2 fl. 60. — ovsa 2 fl. 10. — Krompir 1 fl. 50.

Kursi na Dunaji 20. avgusta.

5% metaliki 69 fl. 55 kr. Ažijo srebra 101 fl. 55 kr.
Narodno posojilo 74 fl. — kr. Napoleondori 8 fl. 94 kr.